

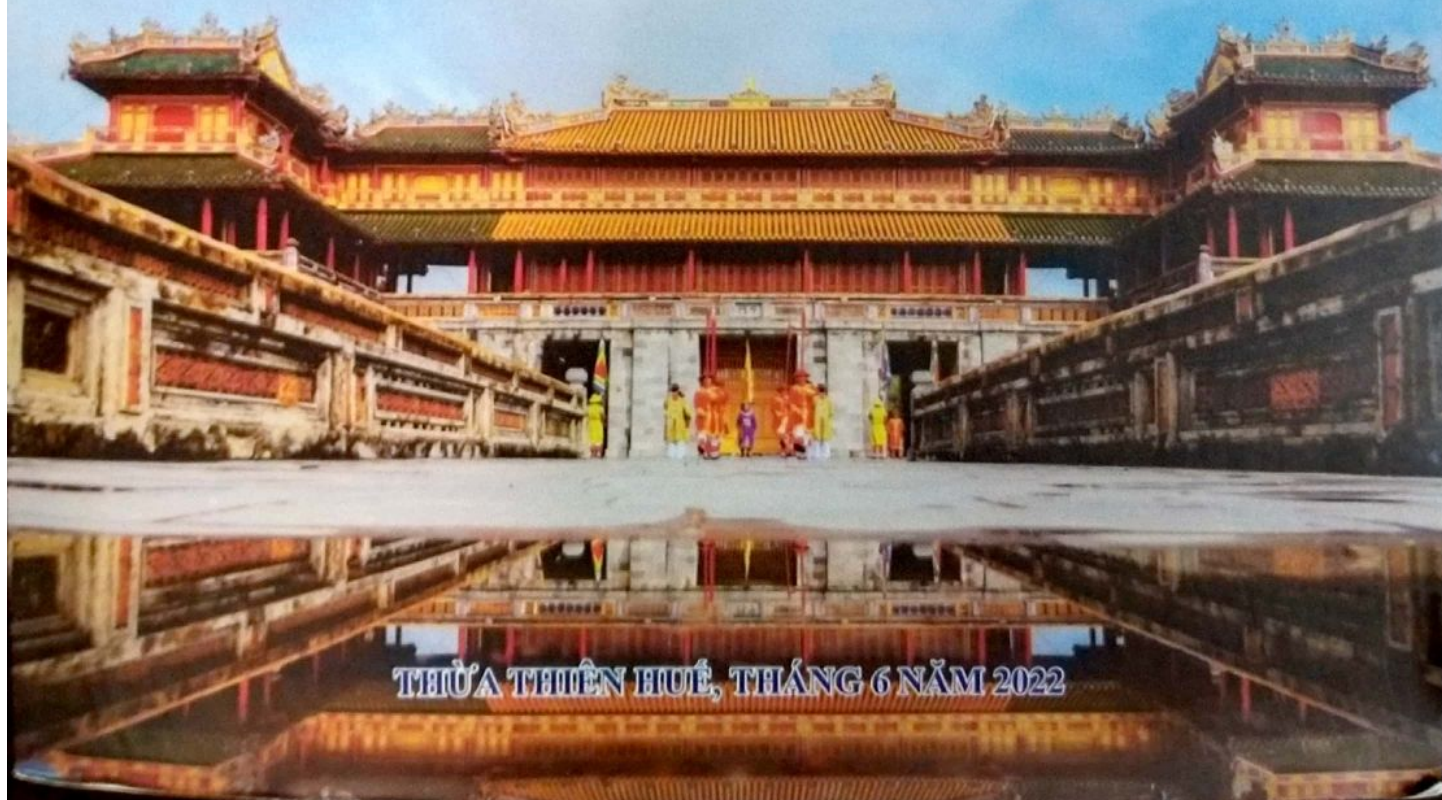
HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HỒ CHÍ MINH

TỈNH ỦY THỪA THIÊN HUẾ

Kỷ yếu

HỘI THẢO KHOA HỌC CẤP BỘ

PHÁT TRIỂN VĂN HÓA, CON NGƯỜI HUẾ
THEO TÌNH THẦN NGHỊ QUYẾT SỐ 54-NQ/TW CỦA BỘ CHÍNH TRỊ

THỪA THIÊN HUẾ, THÁNG 6 NĂM 2022

MỤC LỤC

TT	Tác giả	Tên bài	Trang
1.		Mục lục	01
I. NHÓM BÀI CHÍNH SÁCH TRIỂN KHAI NGHỊ QUYẾT SỐ 54-NQ/TW CỦA BỘ CHÍNH TRỊ			
2.	Đồng chí Lê Trường Lưu	Thừa Thiên Huế gìn giữ và phát huy các giá trị văn hóa, sức mạnh con người để phát triển bền vững	07
3.	Đồng chí Nguyễn Khoa Điềm	Giữ gìn và phát huy văn hóa Huế	14
4.	Đồng chí Nguyễn Thanh Bình	Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Huế theo tinh thần Nghị quyết số 54-NQ/TW của Bộ Chính trị	21
5.	Đồng chí Hoàng Khánh Hùng	Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, góp phần xây dựng và phát triển văn hóa, con người Huế hiện nay	27
6.	PGS.TS. Nguyễn Duy Bắc PGS.TS Vũ Thị Phương Hậu	Phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Huế theo tinh thần Nghị quyết 54 của Bộ Chính trị khóa XII	33
7.	PGS.TS. Đoàn Triệu Long	Tận dụng thời cơ, lợi thế từ các cơ chế, chính sách đặc thù trong bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa Huế	40
8.	PGS.TS. Bùi Hoài Sơn	Những vấn đề đặt ra và giải pháp phát triển văn hóa, con người Huế theo tinh thần Nghị quyết 54-NQ/TW của Bộ Chính trị	47
II. NHÓM BÀI PHÁT TRIỂN VĂN HOÁ HUẾ THEO TINH THẦN NGHỊ QUYẾT SỐ 54-NQ/TW CỦA BỘ CHÍNH TRỊ			
9.	PGS.TS. Lê Thị Thu Hiền	Bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa góp phần phát triển tỉnh Thừa Thiên Huế theo tinh thần Nghị quyết số 54-NQ/TW ngày 10 tháng 12 năm 2019 của Bộ Chính trị về xây dựng và phát triển tỉnh Thừa Thiên Huế đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045	56

10.	Nhà nghiên cứu Nguyễn Xuân Hoa	Nhận diện về di sản văn hóa Huế	64
11.	PGS.TS. Đỗ Bang	Nguồn lực văn hóa Huế với chiến lược phát triển du lịch di sản ở Thừa Thiên Huế	74
12.	ThS. Nguyễn Văn Phúc	Du lịch di sản văn hóa – sản phẩm trọng tâm, chủ lực góp phần phát triển du lịch Thừa Thiên Huế bền vững	79
13.	TS Phan Thanh Hải	Áo dài Huế và việc phát huy giá trị di sản áo dài vì mục tiêu phát triển bền vững của Cố đô Huế	89
14.	ThS. Nguyễn Tài Tuệ TS. Nguyễn Thị Thắng	Nét văn hoá Huế qua ẩm thực chay của phật giáo xứ Huế	98
15.	TS. Trần Đình Hằng	Ẩm thực: vai trò di sản trong chiến lược phát triển công nghiệp văn hóa của đô thị di sản Huế	106
16.	TS. Cung Trọng Cường	Một số đề xuất phát triển ngành công nghiệp văn hóa và công nghiệp sáng tạo ở Thừa Thiên Huế theo định hướng Nghị quyết 54/NQ-TW của Bộ Chính trị	119
17.	TS. Nguyễn Phước Hải Trung	Phát huy giá trị lễ hội cung đình trong phát triển du lịch tỉnh Thừa Thiên Huế	126
18.	PGS.TS Nguyễn Tất Thắng	Từ Nghị quyết số 54-NQ/TW của Bộ Chính trị nhìn lại vấn đề bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hoá Huế trong giai đoạn hiện nay	132
19.	TS. Lê Anh Tuấn	Bảo tồn, phát huy giá trị di sản Huế trong xây dựng thành phố trung ương và tầm nhìn 2030-2045: sự cần thiết và mục tiêu trở thành thành phố sáng tạo về ẩm thực của UNESCO	140
20.	TS. Lê Thị An Hoà	Hình ảnh hoa mai vàng trên trang trí mỹ thuật cung đình triều Nguyễn	148
21.	ThS. Trương Trọng Bình	Con người nhân nghĩa trong nghệ thuật sân khấu tuồng cung đình Huế	157

98

NÉT VĂN HÓA HUẾ QUA ÂM THỰC CHAY CỦA PHẬT GIÁO XỨ HUẾ

Nguyễn Tài Tuệ*
Nguyễn Thị Thắng**

Tóm tắt: Văn hóa là một trong những giá trị cốt lõi, giúp nhận diện từng vùng, miền và dân tộc. Giữ gìn và phát triển văn hóa đồng nghĩa với việc giữ gìn và phát triển bản sắc riêng cũng như cái hồn của vùng đất đó. Huế trong hành trình xây dựng thành phố Di sản, luôn tìm cách khơi thông những mạch nguồn văn hóa vốn đã hiện hữu từ lâu trên mảnh đất này. Một trong những thành tố cấu thành nên giá trị và nét văn hóa riêng của xứ Huế chính là ẩm thực chay, bắt nguồn từ một tôn giáo có mặt từ rất sớm ở vùng đất này – Phật giáo. Ẩm thực chay đã và đang hiện hữu một cách sinh động trong đời sống người dân Huế, bên cạnh hàng trăm ngàn món ăn khác, tạo nên một hệ giá trị văn hóa ẩm thực phong phú, mang đặc trưng riêng của nền văn hóa Huế.

Từ khóa: Văn hóa, ẩm thực Phật giáo, xứ Huế

Đặt vấn đề

Huế là một trong ba trung tâm Phật giáo lớn của cả nước với nhiều chùa chiền và số lượng đông đảo Phật tử. Vùng đất này vì thế chịu nhiều ảnh hưởng của văn hóa Phật giáo trong đời sống của đại bộ phận dân cư, trong đó có nghệ thuật ẩm thực chay. Nghệ thuật ẩm thực chay xứ Huế khoác lên mình nét bình dị, dân dã nhưng chứa đựng sự tinh tế, nhẹ nhàng và ẩn trong nó là cả một triết lý sống sâu sắc của triết học Phật giáo. Người dân Huế từ thôn quê đến thành thị, từ lâu đời đã tham gia đông đảo vào hoạt động ăn chay, xem đây là một nét đẹp của đời sống thường nhật nhưng cũng ẩn chứa cả một nghệ thuật ẩm thực; từ đó tạo nên một nét sinh hoạt văn hóa hết sức độc đáo – “ẩm thực chay” mang đậm sắc thái riêng của vùng đất chốn “Thiên đò” được hình thành trong lòng văn hóa du lịch và ẩm thực Huế. Việc gìn giữ nét văn hóa này sẽ góp phần tôn vinh những giá trị bản sắc riêng của văn hóa Huế, đưa Huế sớm trở thành “*Kinh đô ẩm thực*”¹ như Hội thảo “Bảo tồn và phát huy giá trị ẩm chay Huế” năm 2019 do Hiệp hội Du lịch tỉnh Thừa Thiên Huế đề xướng.

Nội dung

1. Ẩm thực chay của Phật giáo - một trong những yếu tố cấu thành nên nét văn hóa Huế

Đến Huế, du khách thường được nghe hai câu thơ:

“Ra đi mà chẳng đành lòng,
Nón che tay ngoắc chạnh lòng quay lui”.

Câu thơ nói về xứ Huế đã không còn chỉ để miêu tả về tình cảm của những chàng trai, cô gái mà còn để nói đến sức hút của ẩm thực Huế. Dẫu chỉ là những món ăn chay thôi nhưng cũng đã đủ níu chân những ai đã có dịp đến với vùng đất này.

* ThS, Tỉnh ủy viên, Bí thư Đảng bộ Khối cơ quan và doanh nghiệp tỉnh Thừa Thiên Huế
** TS, Khoa Lý luận chính trị, trường Đại học khoa học – Đại học Huế
<https://huetc.edu.vn/hoi-thao-bao-ton-va-phat-huy-gia-tri-am-thuc-chay>